

PIERRE DE COUBERTIN JA OLÜMPIAIDEE TAASSÜND

PIERRE DE COUBERTIN (1863-1937)

EVANGELOS ZAPPAS loomitud viimane olümpiahoone Ateenas südalinnas – ZAPPEION – avas ukseid 1858. aastal

Meditsiiniharidusega WILLIAM BROOKESI (1809-1895) võib pidada Inglise olümpiaistaks

Rahvusvahelise Olümpiakomitee I president DEMETRIOS VIKELAS (1855-1908)

PIERRE DE COUBERTIN pidas kehaliist aktiivsusest väga lugu

XIX sajandil sai spordi areng maailmas tugeva hoo. Kehaline kasvatus ei olnud enam uudiseks, korraldama hakati üha suuremaid võistlusi, arenesid rahvusvahelised spordikontaktid. Prantsuse haritlase Pierre de Coubertini eestvõttel taaselustati rahvusvahelise spordi suursündmusena olümpiamängud.

KOHALIKUD OLÜMPIAMÄNGUD. Kuid Coubertini teod ei sündinud tühjalt kohalt. Mitmel pool maailmas oli kohalikke olümpiamänge korraldatud juba pikka aega. Teadaolevalt esimesed kohalikud olümpiamängud toimusid Cotswoldis (Inglismaa) juba 1612. aastal. XIX sajandil jõuti Wenlocki linnakeses tegutsenud arsti William Brookesi eestvõttel Inglismaal koguni ülemaaliste olümpiamängude korraldamiseni. Aastail 1866-1883 toimusid kokku kuued mängud. Alates 1850. aastast peetakse Wenlockis kohalikke olümpiamänge, mis on täies uljõus tänase päevani.

Rahvuslikud olümpiamängud leidsid aset ka Kreekas. Ettevõtmist rahaliselt toetanud ärimehe Evangelos Zappase nime järgi kutsuti neid Zappase mängudeks. Kokku peeti aastail 1859-1888 neljad Zappase mängud.

PIERRE DE COUBERTIN. Juba noorena tundis Pierre de Coubertin huvi klassikalise kultuuri vastu. Võib arvata, et suurt rolli mängis siin tema kunstnikust isa mõju. Kuid tema elu suureks väljakutseks sai Prantsusmaa hariduselu edendamine. Nimelt leidis ta koos oma mõttekaaslastega, et Prantsusmaal tasuks juurutada Inglismaal kasutusele võetud uusi hariduslikke ideid. Nende kohaselt pidid õpilased elama tervislikult, olema füüsiliselt heas vormis ja järgima oma elus kristlikke põhimõtteid. Seesuguste ideede tähtsaks arendajaks peetakse omaaegset Rugby kooli direktorit Thomas Arnoldit. Coubertin kirjutas: "Thomas Arnold jätkas kreeklaste tööd seal, kus kuri saatus selle katkestas. Ta kohandas kreeklaste traditsioonid, kogemused ja kasvatusviisid uutele tingimustele. [...] Rugby kooli võib pidada Inglismaa uute kasvatusviiside lähtepunktiks."

1890. aasta oktoobris külastas Coubertin Wenlockis William Brookesi, viibides aukülasena kohalikel olümpiamängudel. Tagantjärele on arvatud, et just seal tekkis Coubertini peas idee rahvusvaheliste olümpiamängude korraldamiseks.

OLÜMPIAIDEE SAAB TEOKS. XIX sajandi teisel poolel oli eri valdkondades toimiv rahvusvaheline koostöö maailmas kiiresti kasvanud. Loomulikult otsiti rahvusvahelisi sidemeid ka spordimaastikul. Koostöö parema edenemise nimel toimus 1894. aastal Pariisis suur spordikongress. Täna tunneme seda ajaloolist sündmust I olümpiakongressina.

Pariisis võeti vastu mitmeid tõepoolest ajaloolisi otsuseid. Muuhulgas otsustati antiikmängude eeskujul ellu kutsuda iga nelja aasta järel toimuvad olümpiamängud. Võistlema lubati vaid täiskasvanuid (antiikajal olid võistlustules olnud ju ka noormehed!) ja vaid harrastussportlasi. Samuti otsustati, et mängud hakkavad liikuma linnast linnas. Esimesed olümpiamängud toimusid 1896. aastal Kreeka pealinnas Ateenas.

I olümpiakongressil moodustati ka Rahvusvaheline Olümpiakomitee (ROK), mille presidendiks valiti Kreeka esindaja Demetrios Vikelas ja peasekretäriks Pierre de Coubertin. Alates 1896. aastast asus presidenditoolile Coubertin, jäädes sinna kuni 1925. aastani.

Rahvusvahelise Olümpiakomitee võimkonda jäi iga nelja aasta tagant toimuvate mängude korraldamine ning mängude programmi kinnitamine. Samuti otsustati, et ROK peab jälgima olümpiahartast kinnipidamist ja toetama riiki, kus spordi arendamisele vähe tähelepanu osutatakse.

Sorbonne'i lühikooli suur hall, hilisem I OLÜMPIAKONGRESSI TOIMUMISPAIK (illustratsioon aastalt 1894)

Rahvusvahelise Olümpiakomitee eindajad Ateenas 1896 (vasakult) WILLIBALD GIEHARDT, PIERRE DE COUBERTIN, JIM GUTH, DEMETRIOS VIKELAS, FERDINAND KEMÉNY, ALEXANDER BUTOVSKI, VIKTOR BALCK

ESIMESID NÜÜDISAJASEID OLÜMPIAMÄNGUD TOIMUSID ATEENAS

ATEENA MARMORSTAADION – esimese nüüdisajaga olümpiamängude peareen

Olümpialinn Ateenas tähtsamad vaatamisväärsused on PARTHENONI TEMPEL AKROPOLISEL

Pierre de Coubertin Lausanne'i olümpiamuuseumis (skulptor JEAN CARDOZ)

PIERRE DE COUBERTINI peeti hauplains LAUSANNE'IS

PIERRE DE COUBERTINI silda puhkabi OLÜMPIAS

OLÜMPIA JA MÄNGUD: PIDU MEIS ENESTES

